

# Smernice za pripravo družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1986—1990

## I. OSNOVNI Cilji in USMERITVE

Na podlagi skupnih ciljev, izhodišč, usmeritev in okvirov politike razvoja SFRJ, SRS, mesta Ljubljane in analize dosedanjega razvoja občine Ljubljana-Šiška ter ocene razvojnih možnosti za prihodnje obdobje, skupščina občine Ljubljana-Šiška s temi smernicami opredeljuje okvire družbenega razvoja občine ter skupne cilje in usmeritve za obdobje 1986—1990.

Temeljne družbenopolitične opredelitve za oblikovanje razvojnih usmeritev politike, ki jih dajejo smernice, so v programskih dokumentih ZKJ in ZKS, v ustavah SFRJ in SRS in v dolgoročnem programu gospodarske stabilizacije.

Osnovne usmeritve nadaljnjega razvoja občine so:

- nadaljnja krepitev samoupravljanja in razvoja delegatskega sistema,
- odločno in dosledno uresničevanje dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije,
- večje vključevanje v mednarodno delitev dela,
- povečanje kmetijske proizvodnje na domačih osnovah, tako da bomo dosegli čimvečjo samoskrbo s hrano,
- tesnejše povezovanje med proizvajalci surovin in proizvajalci finalnih izdelkov na principu dohodkovnih odnosov,
- racionaliziranje vseh vrst stroškov in porabe, uvedba sistematične kontrole in izboljšanje poslovanja vseh organizacij,
- nadaljnji razvoj industrije, zasnovan na postopni modernizaciji tehnologije, vključevanju dosežkov raziskovalnega dela in usposabljanju kadrov,
- povečanje produktivnosti dela v gospodarstvu, družbenih dejavnostih in drugih dejavnostih,
- zmanjšanje vseh oblik porabe v okviru doseženega dohodka in usklajevanje razmerij pri delitvi družbenega proizvoda,
- dopolnjevanje sistema nagrajevanja po rezultatih dela, da bo bolje vrednoteno proizvodno in ustvarjalno delo,
- spodbujanje inventivne dejavnosti in povezanosti industrije z drobnim gospodarstvom,
- nadaljnja krepitev družbene zavesti za učinkovitejšo varstvo družbene lastnine
- tesnejše sodelovanje in povezovanje krajevnih skupnosti z organizacijami združenega dela,
- razvijanje vseh oblik prostovoljnega mladinskega dela.

Za doseganje osnovnih usmeritev nadaljnjega razvoja je potrebna zavestna politična akcija vseh družbenopolitičnih organizacij za motiviranje vseh delovnih ljudi in občanov, kajti zastavljene naloge zahtevajo večjo delovno angažiranost, izboljšanje odnosa do dela in socialističnih vrednot, racionalno gospodarjenje, opiranje na lastne sile in izkoriščanje notranjih rezerv.

Sedanja gospodarska situacija zahteva spremembo razmer na podlagi temeljnih dokumentov zveznih družbenih svetov za vprašanja ekonomske stabilizacije, načrta uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije na ravni SFRJ, SR Slovenije, mesta Ljubljane in občine Ljubljana-Šiška ter drugih programov, v katerih so opredeljeni konkretni ukrepi in aktivnosti za uresničevanje nalog ekonomske stabilizacije v vseh družbenopolitičnih skupnostih, organizacijah združenega dela in samoupravnih interesnih skupnostih.

Uspešno uresničevanje programa ekonomske sta-

bilizacije terja večjo naslonitev na lastne sile. To ni potrebno le zaradi sedanjih zaostrenih družbeno-ekonomskih razmer in zoženih materialnih možnosti, temveč mora biti to trajna opredelitev našega nadaljnjega razvoja.

Optimalno izkoriščanje vseh domačih materialnih in človeških zmogljivosti za čimširše vključevanje našega gospodarstva v mednarodno delitev dela je eden od bistvenih pogojev uspešnega in stabilnega družbenoekonomskega napredka in mora biti naša trajna strateška usmeritev.

Za uresničitev tega moramo povečati proizvodnjo z boljšo izkoriščenostjo proizvodnih zmogljivosti, z dodatnim produktivnim zaposlovanjem, z izboljšanjem kvalitete gospodarjenja ob upoštevanju tržnih zakonitosti in ekonomskih kriterijev gospodarjenja ter aktivnim povezovanjem vseh gospodarskih subjektov v celotnem jugoslovanskem prostoru.

Na osnovi dolgoročnih programov bomo povečali kmetijsko proizvodnjo, razreševali probleme komunalne, stanovanjske gradnje, energetske in prometne infrastrukture.

Obveznosti gospodarstva v naslednjih letih terjajo iskanje vseh razpoložljivih notranjih rezerv.

Za razbremenitev dohodka, čistega dohodka in osebnih dohodkov in zmanjšanje že uvedenih obveznosti ter zagotovitev racionalnejšega gospodarjenja s preostalim delom zbranih sredstev bomo spodbujali vse udeležence k dogovarjanju, samopravnemu sporazumevanju in v odnosih svobodne menjave dela k iskanju možnosti za aktiviranje notranjih rezerv, produktivnejše in boljše delo ter dosledno prilagoditev vseh vrst porabe razpoložljivim sredstvom.

Predvidevamo naslednje materialne okvire razvoja:

| Elementi                 | Obdobje<br>1986—1990 |
|--------------------------|----------------------|
| Družbeni proizvod        | 2—3                  |
| Industrijska proizvodnja | 5—6                  |
| Zaposlovanje             | 1                    |
| Produktivnost            | 1—2                  |
| Izvoz                    | 15                   |

## II. NALOGE IN USMERITVE NA GOSPODARSKEM PODROČJU

### 1. Ekonomski odnosi s tujino

Glavni nosilci izvoza bodo organizacije združenega dela, ki so si z dosedanjim razvojem zagotovile ustrezne proizvodne programe, ki so malo odvisni od uvoza surovin in tehnologije ter se lahko na osnovi domačega znanja in surovin pospešeno vključujejo v mednarodno delitev dela.

To bodo predvsem organizacije združenega dela s področja strojegradnje, elektrotehnične, farmacevtske in kemične industrije ter nekatere s področja kovinsko predelovalne, tekstilne, lesne, papirne in živilske industrije.

Osnovna naloga vseh organizacij združenega dela na področju ekonomskih odnosov s tujino je dolgoročno in ekonomsko učinkovito vključevanje v mednarodno delitev dela na podlagi začrtanih nalog iz dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

Za zagotavljanje pozitivne plačilne bilance se morajo tudi vse druge organizacije združenega dela neposredno ali posredno vključevati v izvoz oziroma v proizvodnjo, ki nadomešča uvoz.

Zaradi velikih obveznosti do tujine, potreb po uvozu surovin, repromaterialov in tehnologije bomo morali še hitreje povečevati izvoz predvsem na konvertibilno področje.

Z razvijanjem višjih oblik mednarodnega ekonomskega sodelovanja, raznih oblik proizvodnega sodelovanja z raznimi državami in državami v razvoju, pridobivanjem novih izvoznih trgov v teh deželah, skupnih naložb s tujimi partnerji doma in v tujini ter vključevanjem čim večjega števila izvoznikov bomo lahko zagotovili hitrejšo in uspešnejšo vključevanje v mednarodno delitev dela.

### 2. Energija

Do izteka srednjeročnega obdobja ne bo prišlo do pomembnejših sprememb v strukturi porabljenih vrst energije oziroma energetskih surovin. Predvidevamo, da bo električna energija zadržala svojo pomembno vlogo v energetski bilanci s tem, da bodo ostale vrste energije (predvsem trda goriva in zemeljski plin) pokrivala pretežni del bodočih potreb uporabnikov. Za varčevanje energetskih dobrin bodo skupnosti stanovalcev nadaljevale z vgraditvijo merilnih naprav za individualno porabo. Nadaljevali bomo s sanacijo omrežij mestnega plinovoda oziroma prešli na uporabo zemeljskega plina. Za priključitev novih porabnikov zemeljskega plina bo zgrajena nova kompresorska postaja v plinarni Koseze. Načrtovana dinamika priključevanja novih porabnikov na daljinsko ogrevanje in izkoriščenost obstoječih kapacitet Toplarnice Moste bo terjala izgradnjo druge faze Toplarnice v Šiški.

Zagotovili bomo daljinsko ogrevanje na območju Podutika, navezali na daljinsko ogrevanje vse prenovljene in novozgrajene objekte v okviru prenove in preverili možnosti daljinskega ogrevanja na posameznih območjih v občini.

Glede na potrebo po električni energiji po posameznih območjih Ljubljane se kot nerealizirana naloga prenaša izgradnja daljnovoda za RTP Vižmarje za območje industrijskih con v Šiški. Pripravljali bomo potrebne študije za možno izgradnjo verige savskih elektrarn (HE Tacen). Zgrajena bo nova trafo postaja na območju Stanežič.

### 3. Industrija

Industrijske organizacije združenega dela bodo zadržale vlogo nosilca gospodarske rasti in razvoja. Zato bo osnovna naloga industrije preusmeritev v intenzivno gospodarjenje in tehnološko posodabljanje.

Potrebno bo nadaljevanje prestrukturiranja gospodarstva v korist razvojno intenzivnih izvoznih usmerjenih dejavnosti. Z uvajanjem razvojnih programov z večjo udeležbo visoko strokovnih kadrov, z večjo inovativno sposobnostjo in znanjem, z visoko avtomatizirano proizvodnjo, z višjo stopnjo predelave in z večjo uporabo kakovostnih domačih surovin bo zagotovljen višji dohodek na zaposlenega in na vložena sredstva.

Prednostne industrijske panoge — strojegradnja, elektrotehnična, farmacevtska in kemična industrija ter posamezni programi v kovinsko-predelovalni, tekstilni, lesni in živilski industriji — bodo nosilci industrijskega razvoja, saj bodo največ prispevali k hitrejši rasti fizičnega obsega industrijske proizvodnje.



in z načrtovanimi investicijami prispevali k prestrukturiranju. Zaradi vedno slabših materialnih možnosti oziroma upadanja razpoložljivih sredstev za razširitev materialne osnove dela bodo omejena sredstva za investicije usmerjena predvsem v te panoge, ker so razvojno obetavne. Glede na visoko stopnjo odvisnosti osnovnih sredstev v teh panogah bomo povečali vlaganje v modernizacije, racionalizacije, v odpravo ozkih grl v proizvodnji, in to predvsem tam, kjer bo možno v najkrajšem času povečati proizvodnjo oziroma jo preusmeriti v izvoz. Za pomembnejše investicijske projekte bo potrebno zagotoviti združevanje sredstev sicer razdrobljene proste akumulacije.

Za nadaljnje uspešno poslovanje bodo organizacije združenega dela morale s povezovanjem v reprodukcijske celote na osnovi resničnih dohodkovnih odnosov zagotoviti boljšo oskrbo z reprodukcijskim materialom in surovinami.

#### 4. Kmetijstvo

Kmetijstvo bo z upoštevanjem naravnih danosti, poznane in razpoložljive tehnologije doseglo 3,5 % letno rast tržne proizvodnje in bo zagotavljalo precejšen delež samooskrbe s hrano. Nosilca tržne kmetijske proizvodnje sta Emona, Agroemona, TOZD Poljedelstvo-govedoreja in KIT KZ Medvode.

KIT KZ Medvode bo pri združenih kmetih še nadalje uvajala in krepila dohodkovne odnose na temelju združevanja zemlje, dela in sredstev v proizvodnih skupnostih in zagotavljala večjo socialno varnost združenih kmetov. Potrebno bo tesno sodelovanje kmetijske zadruge Medvode, kmetijske zemljiške skupnosti in občinskih upravnih organov s samoupravnim skladom za intervencije v kmetijstvu in porabi hrane občin mesta Ljubljane.

Glavna kmetijska panoga ostaja govedoreja, in to proizvodnja mleka, vzreja klavne govedi in delno tudi plemenske živine. V rastlinski proizvodnji bomo dali poudarek intenzifikaciji poljedelstva in povečali hektarske pridelke.

Za pridelavo domače krme bomo intenzivirali proizvodnjo na travniškem svetu in povečali setev strniščnih posevkov. Za zagotovitev družbeno organiziranega tržnega poljedelstva bo kmetijska zemljiška skupnost z območno vodno skupnostjo in s kmetijsko zadruge Medvode nadaljevala izvajanje programa agro in hidromelioracij, komasacij in odkupa kmetijskih površin.

V hribovitem območju občine bomo nadaljevali z izvajanjem programa o revitalizaciji hribovskih vasi in razvoju kmetijstva v Polhograjskih Dolomitih in na Rašici. Dosledno bomo izvajali ukrepe za vključevanje neobdelanih in slabo obdelanih kmetijskih površin v intenzivne proizvodne programe.

Kmetijska zemljiška skupnost bo v svojem srednjeročnem planu konkretno in javno opredelila agrarne operacije za obdobje 1986—1990 po področjih in oblikah agrarnih posegov (hidromelioracij, agromelioracij, komasacij in drugih agrarnih operacij), zlasti na hribovitem območju.

Gospodarjenje z gozdovi bo usmerjeno v pospeševanje izboljšanja gozdnih kompleksov. Tako gospodarjenje z gozdovi bo prispevalo k večji preskrbljenosti predelovalne industrije z lesom, hkrati pa bo še vedno omogočalo ohranitev in krepitev splošno koristnih funkcij gozdov.

#### 5. Promet

Obdobje do leta 1990 bo pripravljalo obdobje za izvedbo novega javnega prometnega sistema za celotno Ljubljano. Pri njegovem opredeljevanju bomo upoštevali predvsem nujnost racionalnega trošenja energije, možnosti vključevanja tehnološkega razvoja, varnost in varovanje okolja. Obstoječo mrežo linij javnega mestnega in obmestnega potniškega prometa bomo dograjevali in prilagajali potrebam potnikov. Za odpiranje novih prog in izboljšanje prevoznih storitev je nujno, da se vozniki park mestnega in obmestnega prometa povečuje v naslednjem srednjeročnem obdobju na leto vsaj za 15 novih vozil. Med nosilci javnega potniškega in tovornega prometa bo potrebno zagotoviti več funkcionalne in tarifne povezanosti ter organizacijskih prilagoditev za oblikovanje integralnega transporta.

Na področju PTT prometa načrtujemo večja investicijska vlaganja v razširitev telefonske centrale v Medvodah, vključno z omrežjem, izgradnjo stavbe

PTT centra in omrežja v Tacnu ter izgradnjo centrale v ozračju v Stanežičah.

V vaških naseljih še ne bo v celoti odpravljen razkorak med potrebami prebivalcev in možnostmi priključitve na PTT omrežje.

#### 6. Trgovina

Trgovinske organizacije v občini bodo morale v naslednjem srednjeročnem obdobju razvijati v večji meri delovno povezanost s proizvodnjo in s pripadajočimi servisnimi dejavnostmi kot sestavni del družbene reprodukcijske verige. Na to jih ne obvezuje le zakon, temveč tudi ekonomska nujnost.

Zaradi neenakomerne pokritosti občine z malo-prodajno mrežo načrtujemo širjenje trgovine na drobno. Kljub potrebam večjih investicij ne bo zaradi slabega ekonomskega položaja trgovine. Trgovina na drobno mora izboljšati uspešnost poslovanja s čim bolj racionalno izrabo obstoječega prodajnega prostora in delovne sile, z učinkovitejšim sodelovanjem na dohodkovni osnovi s trgovino na debelo in z večjo prožnostjo pri nabavi in distribuciji blaga. V manjših krajih, kjer trgovske delovne organizacije niso zainteresirane za odpiranje drobnoprodajnih trgovin, naj bi to možnost ponudili zainteresiranim posameznikom. Poleg specializacije prodajal bomo uvajali tak delovni čas, ki bo prilagojen potrebam potrošnikov.

V trgovski mreži moramo zagotoviti povečanje zaloga za življenje najpomembnejšega blaga in izboljšati storitve. To bomo dosegli tudi z izgradnjo nove tržnice v Šiški.

Trgovina na debelo bo nosilka dohodkovnih povezav notranje trgovine s proizvodnjo za zadovoljevanje potreb domačega trga. Na področju trgovine na debelo bo potrebno nameniti več pozornosti iskanju notranjih rezerv s hitrejšim obračunom zaloga, z zmanjševanjem terjatev ter z zaostrovanjem finančne discipline in izboljšanjem kadrovske strukture zaposlenih. Poleg tega bodo morale trgovske organizacije preveriti smotnost svoje organiziranosti in povezanosti.

#### 7. Turizem in gostinstvo

Ugodne naravne pogoje za razvoj turizma in gostinstva moramo v prihodnjem srednjeročnem obdobju bolje izkoristiti. V občini bomo izdelali pregled primernih lokacij za izgradnjo turističnih objektov.

V okviru dogovora o temeljih plana mesta Ljubljane se bo potrebno dogovoriti o skupnih osnovah za razvoj rekreacijskih centrov v Ljubljani in o prioriteti izgradnje. V nasprotnem primeru bo potrebno proučiti smotnost združevanja turistične takse.

Temeljne organizacije s področja gostinstva in turizma morajo v svojih srednjeročnih planih opredeliti politiko do posameznih rekreacijskih področij naše občine ter prevzeti za opredeljeno politiko tudi odgovornost.

Trgovske organizacije, ki imajo v sklopu trgovin tudi gostinske obrate, morajo prilagoditi čas obratovanja v teh lokalnih potrebam tranzitnih gostov.

V času sezone je treba zagotoviti nemoteno poslovanje oziroma izboljšati pogoje delovanja in ponudbo v obstoječih rekreacijskih centrih.

Turistično ponudbo bomo tudi v prihodnje izvajali v okviru skupne ponudbe mesta Ljubljane. Poživili bomo delovanje turističnih društev.

Zaradi pomanjkanja kreditnih sredstev v prihodnje ne moremo pričakovati zadovoljivega razvoja kmečkega turizma.

Na področju gostinstva bomo poskrbeli za smotnejše izkoriščanje obstoječih kapacitet, izboljšanje gostinsko-turističnih storitev in izboljšanje kvalifikacijske strukture zaposlenih.

Zasebni sektor se bo v sodelovanju z družbenim sektorjem hitreje vključeval v turistično ponudbo.

#### 8. Gradbeništvo

Zmanjšanje razpoložljivih investicijskih sredstev za naložbe v gospodarstvu je najbolj občutno prizadelo prav gradbeništvo, pri čemer je prisotno upadanje fizičnega obsega proizvodnje, vse manjša izkoriščenost zmogljivosti kadrov, mehanizacije in opreme.

Ko opredeljujemo dolgoročno usmeritev gradbeništva, moramo upoštevati specifičen položaj, ki ga ima gradbeništvo v gospodarstvu kot celoti in hkrati posredne ter neposredne vplive ekonomskih in razvojnih gibanj na pogoje gospodarjenja.

Za nadaljnji razvoj gradbeništva bo nujno zmanjševanje kapacitet ob hkratni organizacijski in tehnološki reorganizaciji.

#### 9. Drobno gospodarstvo

Razvoj drobnega gospodarstva ostaja za naslednje srednjeročno obdobje kot naloga, ki mora pomagati pri reševanju strukturnih problemov gospodarskega življenja. Pomen drobnega gospodarstva vidimo v izpolnjevanju industrijske velikoserijske proizvodnje s kooperacijo, v nadomeščanju uvoza in v zadovoljevanju potreb prebivalstva s storitvami. Ob tem se moramo zavedati, da izraženih potreb po storitvenih dejavnostih in vseh okoliščin ne bo mogoče zadovoljiti. Osnovni problem za to so prostori, ki jih na vseh področjih primanjkuje ali pa so predragi. Rešitev vidimo v smotnejšem oddajanju družbenih poslovnih prostorov in sodelovanju s samoupravnimi stanovskimi skupnostjo in v financiranju nakupa preko združenih sredstev amortizacije lokalov in večjih bančnih kreditov samostojnim nosilcem osebnega dela.

S prostorsko opredelitvijo posebnih con in njihovim urejanjem načrtujemo pridobitev novih površin za potrebe zahtevnejše in hrupnejše dejavnosti drobnega gospodarstva.

Ekonomske pogoje bodo prisilili organizacije združenega dela, da bodo prenesle svojo maloserijsko proizvodnjo v enote drobnega gospodarstva. Hkrati s razvojem kooperacije in povezovanjem med industrijo in drobnim gospodarstvom — tudi s samostojnimi nosilci osebnega dela na dohodkovnih osnovah ob skupnem prevzemanju rizika in naložb lahko pričakujemo vključevanje drobnega gospodarstva v mednarodno delitev dela, za industrijo pa zmanjševanje odvisnosti od uvoza.

Pospeševali bomo vse oblike združevanja samostojnega osebnega dela, tj. zadruge, vse oblike kooperacij in ustanavljanje pogodbenih organizacij.

Prav tako bomo morali sodelovati pri oblikovanju zakonodaje, ki ureja področje samostojnega osebnega dela, zlasti glede števila zaposlenih, površin poslovnih prostorov, uvoza opreme, uvoza reprodukcijskega materiala, davčne politike in olajšav ter predmeta poslovanja.

### III. KOMUNALNO IN STANOVANJSKO GOSPODARSTVO

#### 1. Urejanje prostora

Na področju urejanja prostora bomo nadaljevali s podružbljanjem odločanja, pri tem pa bomo poseben napor vložili v razvijanje zavesti o medsebojni soodvisnosti vseh krajevnih skupnosti ter ožjih lokalnih okolij in o njihovi soodgovornosti za skladen razvoj skupnosti kot celote.

Organi krajevnih skupnosti in vsi občani bodo aktivno sodelovali pri urejanju prostora, s tem da bomo vzpostavili pogosto in neposredno sodelovanje s pristojnimi upravnimi in inšpekcijskimi službami.

Z aktivnostjo stanovanske skupnosti, komunalne skupnosti, kmetijske zemljiške skupnosti, novoustanovljenega občinskega sklada za stavbna zemljišča in krajevnih skupnosti, zlasti pa z njihovim koordiniranim sodelovanjem na področju zemljiške politike bomo preprečevali tiste razloge neskladnega prostorskega razvoja, ki izvirajo iz neusmerjenega prometa z zemljišči.

Z organiziranjem posameznih interesov po gradnji preko krajevnih skupnosti in njihovim usmerjanjem v skladu z dogovorjenim konceptom prostorskega razvoja bomo pričeli razvijati mehanizem, ki bo vnaprej odpravljal razloge reorganiziranih posegov v prostoru ter njihove stihijske posledice.

Na osnovi dolgoročnih planskih opredelitev v dokumentih »Ljubljana 2000« bomo pristopili k izdelavi prostorskih izvedbenih aktov za območja, ki še nimajo zazidalnih načrtov ali pa je potrebna njihova sprememba zaradi spremenjenih pogojev, v katerih bodo uresničeni bodoči posegi v prostor. Pri tem bo imela prednost izdelava prostorskih izvedbenih aktov za tista območja, na katerih bodo načrtovani prostorski posegi v naslednjem srednjeročnem obdobju, to je 1991—1995.

Izdelali bomo dokumentacijo za nadaljnjo postopno obnovo in revitalizacijo pomembnih spomenikov naravne in kulturne dediščine.

V sodelovanju z drugimi ljubljanskimi občinami bomo nadaljevali z naporom po bolj učinkovitem delovanju vseh strokovnih in upravnih služb na področju urejanja prostora, prav tako pa bomo posodobili administrativno poslovanje pristojnih občinskih služb.

Poleg navedenih splošnih in stalnih nalog bomo konkretne aktivnosti izvajali na naslednjih območjih:

— na področju stanovanjske graditve se bomo zavzemali za dosledno izvajanje vseh začeti aktivnosti, ki se nanašajo na načrtovano stanovanjsko izgradnjo in kompleksno ureditev prostora vključno s storitvenimi in družbenimi dejavnostmi na območjih Nove Dravljice, Podutik, Šentvid, Preska, Svetje in Vodice,

— izvajali bomo organizirano stanovanjsko individualno gradnjo na območjih Podutika, Pirniča, Vižmarji, Vodice in Stanežič,

— na območju Stare Šiške bomo intenzivneje opravljali prenovu in rekonstrukcijo,

— pričeli bomo organizirano urejati rekreacijske površine med gorensko in kamniško progno,

— med Vižmarji-Brodom in Mednim bomo ob reki Savi uredili sprehajalno pot in nekatere lokacije ob njej kot zametek bodočega rekreacijskega pasu,

— ob odpravljanju barak v Korotanskem naselju bomo opredelili podrobnejšo namensko rabo območja med TZ Litostroj in severno obvoznico na nivoju izvedbenih prostorskih načrtov,

— na območju Guncelj in Stanežič bomo območje eksploativne gramoznice pričeli nameniti končnemu programu,

— na področju urejanja industrijskih in servisnih con bomo izvajali programe posameznih investitorjev skladno z njihovimi srednjeročnimi načrti.

## 2. Opremljanje stavbnih zemljišč

Na področju komunalnega gospodarstva bomo v okviru omejenih finančnih možnosti vzdrževali in obnavljali ter gradili nove komunalne, prometne in energetske naprave ter objekte. Pri določanju prioritete teh del bomo izhajali iz njihovega nepogrešljivega pomena, ki ga imajo za organiziranje življenjske skupnosti. Prednost bomo dajali tistim investicijam, ki pomenijo zagotovitev eksistenčno pomembnih dobrin ter tistim, ki so nujne za vzdrževanje dogovorjeno normalnih pogojev bivanja v organizirani skupnosti.

a) Na področju prometa bomo v skladu z možnostmi krepili in širili javni transport na nova težišča naselitve ter v primestje. Postopoma bomo rekonstruirali preobremenjene regionalne in lokalne ceste, pri čemer bodo imele prednost tiste ceste, katerih izgradnja se prenaša iz tekočega srednjeročnega obdobja, ter tiste, ki so neposredno povezane z uresničevanjem programov stanovanjske in poslovnne gradnje. Postopoma bomo pripravljali in v skladu z možnostmi izvajali delne rekonstrukcije oziroma spremembe tras tistih tranzitnih cest, ki potekajo skozi starejša naselja in ki so problematične s prometnovarnostnega stališča. Pristopili bomo k urejanju kolesarskih stez in hodnikov za pešce v naseljih, kjer je ta razširitev možna. Prv tako bomo pričeli s pripravami za gradnjo mostu prek Save med Verjami in Medvodami. V mestnem območju občin bomo z lokalnimi rekonstrukcijami obstoječih prometnic racionalizirali prometne tokove in odpravili tranzitni in tovorni promet z ulic v bivalnih območjih ter s tem izboljšali tamkajšnje pogoje bivanja.

b) Na področju vodooskrbe bomo le-to še nadalje izboljševali v primestnih območjih, in sicer po eni strani z okrepitevijo virov in omrežja v tistih območjih, ki so že navezana na enega izmed treh organiziranih vodovodnih sistemov na območju naše občine, po drugi strani pa s saniranjem in okrepitevijo lokalnih vodovodnih sistemov v višinskih naseljih na območju Polhograjskih Dolomitov.

c) Na področju odvajanja odpadnih voda bomo poleg vzdrževanja obstoječega kanalizacijskega omrežja posebno pozornost posvečali gradnji novega omrežja, in sicer po eni strani na območjih organizirane gradnje stanovanj in poslovnih objektov, po drugi strani pa na območjih, kjer odplake onesnažujejo oziroma ogrožajo obstoječe vodne kapacitete (podtalne zaloge pitne vode, reka Sava). Pri zaščiti podtalnice se bomo zavzemali za širšo skrb pri izgradnji kanalizacijskega omrežja oziroma lokalnih čistilnih naprav ob dejstvu, da se na območju občine Ljubljana-Šiška zaradi geografskih značilnosti Ljubljane nahajajo obsežni pasovi črpalnišča pitne vode za celotno mesto. V tem smislu bomo pristopili k opremljanju s kanalizacijo naselij v 4. vrstnem pasu vodnih virov na obeh straneh Save (Stanežiče, Pirniče, Tacen, Šmartno in Gameljne) in jih navezali na obstoječe kanalizacijske kolektore. S prevezavo kolektorja Medvode—Brod na obstoječi kolektor po Celovski cesti bomo razbremenili čistilno napravo na Brodu ter odpravili onesnaževanje Save, ki ga povzroča tovarna Aero v Medvodah.

S komunalnimi napravami bomo opremili tudi ob-

močje Vodice. Obenem bomo proučili možnosti glede načina odprave onesnaževanja, ki ga povzročajo organizacije kmetijske proizvodnje na območju Hraš in Vodice.

d) Na področju urejanja stavbnih zemljišč bo novoustanovljen sklad za stavbna zemljišča vodil aktivnosti v zvezi s pripravo in urejanjem vseh zemljišč, na katerih bodo potekale aktivnosti v obdobju 1986—1990 in tiste, ki jih bo dolgoročni plan ljubljanskih občin načrtoval za obdobje 1991—1995.

## 3. Stanovanjsko gospodarstvo

Izhajajoč iz razvojnih možnosti glede stanovanjske gradnje in dejstva, da je zadovoljevanje potreb po novih stanovanjih na območju Ljubljane skupen problem vseh petih ljubljanskih občin ter iz nujnosti, da z razpoložljivimi sredstvi za stanovanjsko in komunalno gradnjo dosežemo čim večji učinek, bomo na območju občine organizirano usmerjali stanovanjsko gradnjo v racionalno število gradbišč. Pri tem bomo prvenstveno vodili aktivnosti pri dokončanju gradenj na že pričetih območjih, pri dopolnitvi gradnje na komunalno že opremljenih zemljiščih ter gradnji, kjer investicije v komunalno opremo novih zemljišč pomenijo hkrati odpravo perečih lokalnih komunalnih problemov. Prav tako bomo usmerjali v prenovu in rekonstrukcijo starejših predelov povsod tam, kjer to pogojujejo potrebe po novih stanovanjih, izboljšanje bivalnih pogojev, sanacija socialne problematike v degradiranih starih območjih in sanacije vseh gradbeno-tehnično neustreznih objektov.

Težišče stanovanjske novogradnje bo na območju Podutika, in sicer v otoku SS 12-2a, pri čemer se bomo tako v tej kot tudi v vseh drugih soseskah pravočasno organizirali za usklajeno vodenje vseh aktivnosti tako pri združevanju pričakovancev stanovanj in kasnejšem ustanavljanju skupnosti stanovalcev kot tudi za nemoten potek same gradnje. Na področju zasebne stanovanjske gradnje bomo samoupravno povezali stanovanjske zadrge v samoupravni stanovanjski skupnosti ter zagotovili njihovo dogovarjanje glede usklajenega in enakopravnega usmerjanja članstva stanovanjskih zadrug pri zadovoljevanju njihovih stanovanjskih potreb. Pri tem bomo stanovanjskim zadržem zagotavljali potrebno pomoč na področjih njihove družbene vloge, to je tako pri angažiranju zasebnih sredstev za reševanje stanovanjskih problemov, kot tudi pri usmerjanju zasebne pobude skladno s širše dogovorjenim konceptom urbanizacije.

Na področju prenove si bomo pri opredeljevanju enotnega ljubljanskega koncepta prizadevali uveljaviti take kriterije za določitev prioritete objektov in območij za prenovu, ki bodo izhajali iz dejstva, da se sredstva za prenovu združujejo iz stanovanjskega dinarja ter da je pomembna naloga teh sredstev prispevati k razreševanju stanovanjskih problemov. Prioriteto naj bi v tem smislu imela tista območja, ki so najbolj nujna tako s socialnih vidikov in kjer je možno doseči čimvečjo kakovostno in količinsko izboljšavo, čeprav tudi kombinirano z rekonstrukcijami in novogradnjami. Težišče prenove na območju občine bo v Stari Šiški, Pod hribom, v Šentvidu in v Medvodah. Prav tako bomo v prihodnjem srednjeročnem obdobju proučili možnosti postopne prenove starejših ruralnih naselij.

Proučili bomo nadaljnje možnosti odprave barakarskih naselij ter stanovanj 6. in 7. kategorije na osnovi veljavnega družbenega dogovora, nakar bomo skupaj s pristojnimi dejavniki na osnovi točno opredeljenega terminskega plana pričeli intenzivneje razreševati to problematiko.

Pospešeno bomo ustanavljali skupnosti stanovalcev, skrbeli za čimvečjo učinkovitost in uspešnost njihovega dela, pri tem pa bomo zagotavljali tako organiziranost strokovnih služb, ki bo s kvaliteto in učinkovitostjo svojega dela v dejansko pomoč stanovanjski samoupravi.

## 4. Požarna varnost

Uspesabljali in dograjevali bomo samoupravno požarno skupnost kot mesto dogovarjanja in sporazumevanja vseh delovnih ljudi in občanov za uresničevanje požarne varnosti, kar zlasti zahteva nadaljnje poglobljanje in utrjevanje delegatskih odnosov, dograjevanje in usposabljanje zbora izvajalcev in uporabnikov ob sodelovanju z vsemi, ki so dolžni sodelovati pri izvajanju srednjeročnega načrta požarne varstva v istočasnim sprejemanjem svojih obveznosti. V sodelovanju z zvezo samoupravnih skupnosti mesta in drugih občinskih skupnosti bomo

organizirali in skrbeli za samoupravno izobraževanje delegatov požarne skupnosti, članov izvršnega odbora, drugih organov skupnosti in drugih dejavnikov, odgovornih za požarno varstvo.

Sodelovali bomo z občinskimi gasilnimi zvezami in mestno gasilsko zvezo ter Gasilsko brigado Ljubljana pri proučevanju in razvoju prostovoljnega gasilstva, njegove tehnične opremljenosti, strokovnega usposabljanja in sistema medsebojnega obveščanja. Skrbeli bomo za operativno sposobnost članov prostovoljnih in industrijskih gasilskih društev za gašenje, reševanje in lokaliziranje požarov.

V sodelovanju z občinsko gasilsko zvezo bomo izpopolnjevali strokovno-preventivno vzgojo občanov v krajevnih skupnostih, delavcev v manjših delovnih organizacijah, kakor tudi v šolah, vrtcih in drugih ustanovah za primere požarov ali elementarnih nesreč.

Prav tako bomo utrjevali sodelovanje z drugimi organizacijami in strokovnimi službami, štabom civilne zaščite občine, krajevnimi skupnostmi in družbenopolitičnimi organizacijami.

Pripravili bomo programe za gradnjo novih gasilskih domov ter adaptacijo obstoječih, prav tako pa tudi programe za novogradnje gasilskih rezervoarjev-bazenov, črpalnišča in drugih vodnih virov za oskrbo s požarno vodo.

V okviru materialnih možnosti bomo nabavili gasilsko opremo in gasilska sredstva za prostovoljna gasilska društva v občini. Vso skrb bomo posvečali vzdrževanju gasilskega orodja in opreme.

Se naprej bomo aktivno sodelovali pri nadaljevanju in dopolnjevanju projekta »Ogroženost in varstvo pred požarom občin in mesta«.

## IV. DRUŽBENE DEJAVNOSTI

V pripravi osnutka in predloga družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1986—1990 bomo pri načrtovanju nadaljnjega razvoja družbenih dejavnosti na območju občine upoštevali predvsem naslednje usmeritve in dejstva:

1. V obdobju 1986—1990 bomo v občini Ljubljana-Šiška na področju družbenih dejavnosti v glavnem ohranili doseženo raven družbenega standarda. Doseči moramo, da bodo delavci v organizacijah družbenega dela ter delovni ljudje in občani v krajevnih skupnostih dosledno uresničevali koncept samoupravnega družbenega planiranja na tem področju. Na tej osnovi bo razvoj ter usklajevanje in usmerjanje razvoja družbenih dejavnosti soodvisen od gibanja družbene produktivnosti. Pri tem je potrebno upoštevati, da se naslednje srednjeročno obdobje neposredno navezuje na dolgoročni družbeni plan občine, ki ga bo potrebno izvajati kontinuirano v skladu z že sprejetim načrtom uresničevanja dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije.

2. Ker se bo materialna osnova za financiranje programov SIS družbenih dejavnosti tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju uresničevala v zaostrenih pogojih gospodarjenja, bo potrebno v planskih dokumentih poudariti med drugim:

— prednost financiranja tistih družbenih dejavnosti, ki neposredno vplivajo na hitrejšo gospodarsko rasti in zagotavljajo krepitev osnovnih elementov družbenega standarda ter hkrati omogočajo oziroma vplivajo na boljše življenjske in delovne pogoje delavcev, delovnih ljudi in občanov. Zaradi tega bodo imela tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju pri zagotavljanju finančnih sredstev prednost področja vzgoje in varstva predšolskih otrok, izobraževanja, osnovnega zdravstvenega varstva, socialnega varstva in raziskovalne dejavnosti,

— v skladu s cilji dolgoročne gospodarske stabilizacije bomo z družbenim planom občine predvideli možne oblike nadaljnjega prestrukturiranja družbenih dejavnosti, da bomo funkcionalno povezovali obstoječe kadre in ekonomsko izrabo prostorov in opreme,

— selektivni pristop k financiranju programov SIS družbenih dejavnosti in njihovo nadaljnje prestrukturiranje terja, da v planskih dokumentih opredelimo možnosti za ustrezno dopolnitev obstoječih normativov, kriterijev in meril, ki se sicer v tekočem srednjeročnem obdobju že uporabljajo za financiranje programov zdravstva, predšolske vzgoje, osnovnega šolstva in usmerjenega izobraževanja. Pri tem je po-

trebno dopolniti normative in kriterije predvsem z vidika ocenjevanja kvalitete storitev. Izdelati moramo merila, kriterije in normative za financiranje programov s področja kulture in telesne kulture.

3. V planskih dokumentih moramo posebej poudariti poglobljanje samoupravnih socialističnih odnosov v okviru delovanja delegatskega sistema SIS družbenih dejavnosti in uveljavljanju svobodne menjave dela kot temeljne oblike samoupravnega povezovanja materialne proizvodnje in družbenih dejavnosti. Predvideti moramo tudi možnosti, da se večji del finančnih sredstev zagotovi na podlagi neposrednega financiranja uporabnikov v okviru neposredne svobodne menjave dela in da se postopek samoupravnega sporazumevanja med številnimi subjekti v svobodni menjavi dela poenostavi in pospeši. Prizadevali si bomo za celovitejši razvoj delegatskega sistema samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti in temu ustrezno prilagodili razvoj oblik samoupravnega interesnega organiziranja v občini in mestu.

4. V planskih dokumentih bomo poseben poudarek namenili dograjevanju organiziranosti SLO in družbene samozaščite na celotnem področju delovanja SIS in organizacij združenega dela družbenih dejavnosti.

5. Objekti družbenega standarda bodo predstavljali tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju eno od materialnih osnov za izvajanje posameznih programov dejavnosti. Zaradi tega moramo posvetiti posebno pozornost vzdrževanju navedenih objektov in zaostri osebno odgovornost poslovnih organov ter drugih odgovornih delavcev v organizacijah združenega dela družbenih dejavnosti.

Izhajajoč iz analize razvojnih možnosti bomo pri pripravi družbenega plana za naslednje srednjeročno obdobje upoštevali naslednja izhodišča in usmeritve po posameznih področjih družbenih dejavnosti:

## 1. Otroško varstvo

V projekciji izvajanja družbeno organiziranega varstva predšolskih otrok za obdobje 1986—1990 moramo upoštevati, da se bo število predšolskih otrok do leta 1990 povečalo za okoli 1500 otrok, pri čemer pa bo možno za izvajanje varstva in vzgoje otrok uporabljati le obstoječi varstveni prostor. To pomeni, da se bo odstotek vključenih otrok v primerjavi z letom 1985 (62 odstotkov otrok v VVO) zmanjšal v letu 1990 na 52 % in bo pod ljubljanskim povprečjem. Zaradi tega bo potrebno v družbenem planu predvideti možnost za razvijanje različnih diferenciranih oblik varstva otrok, kot je krajši in s tem cenejši čas bivanja v VVO za otroke, katerih staršem taka oblika varstva bolj ustreza. Predvideli bomo tudi možnosti prehodnega varovanja otrok za starše, ki delajo v več izmenah in druge oblike varstva ter vzgoje, ki so se v preteklem obdobju že vsestransko pozitivno uveljavile (družbeno organizirano varstvo otrok v varstvenih družinah, v stanovanjskih blokih in v prostorih organizacij združenega dela). Pri izvajanju celotnega programa družbenega varstva in vzgoje predšolskih otrok bo potrebno še nadalje razvijati in dopolnjevati vse pozitivne vsebinske izkušnje integracijskih procesov, ki so bili izvedeni oziroma se uspešno izvajajo v tekočem srednjeročnem obdobju.

## 2. Vzgoja in izobraževanje

### Osnovno šolstvo

Osnovna šola bo poleg družbene vzgoje in varstva šoloobveznih otrok še naprej temeljno izhodišče za vključevanje mladih v nadaljnji izobraževalni proces. Pri tem moramo optimalno izkoristiti obstoječ prostor osnovnih šol v občini Ljubljana-Siška, ki se do leta 1990 ne bo povečeval.

Prostorski deficit se bo delno zmanjšal le z izgradnjo osnovne šole v KS Bratov Babnik, v primerjavi z drugimi ljubljanskimi občinami pa bo osnovnošolski standard v občini Ljubljana-Siška še nadalje pod povprečjem Ljubljane. Ne glede na to pa bomo v planskih dokumentih posebej izpostavili naslednje vsebinske elemente poslanstva osnovne šole:

— osnovna šola mora v naslednjem srednjeročnem obdobju še bolj kot doslej postati vzgojno izobraževalno, družbeno politično in kulturno središče v krajevnih skupnostih,

— na področju celodnevne osnovne šole bomo ohranili in dopolnjevali doseženo raven razvitosti celodnevne šole s poudarkom na nadaljnjem utrjevanju in izvajanju elementov celodnevne osnovne šole, ki morajo postati obvezne sestavine življenja in dela vsake osnovne šole v skladu z novim programom življenja in dela OS, ki se bo uveljavil v vseh razredih osnovne šole do šolskega leta 1986-1987.

Zagotovili bomo stalni nadzor nad kvaliteto izvajanja programov v osnovnih šolah.

Osnovne šole se bodo morale še bolj vsestransko povezovati s srednjimi šolami usmerjenega izobraževanja, glede nadaljnjega usmerjanja učencev.

### Usmerjeno izobraževanje

V naslednjem srednjeročnem obdobju bodo srednja šola tehničnih strok Litostroj, Srednja šola za elektroniko in ŽG-ZSC TOZD Železniška srednja šola Ljubljana izvajale učne programe usmerjenega izobraževanja v skladu s potrebami združenega dela in programi PIS.

Vodili bomo aktivnosti, da bo v srednjeročnih planih PIS vključena tudi gradnja telovadnice pri srednji šoli tehničnih strok Litostroj in razrešitev prostorskega problema manjkajočih učilnic za Srednjo šolo za elektroniko.

### 3. Raziskovalna dejavnost

Raziskovalna dejavnost bo imela tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju, kot dejavnost posebnega družbenega pomena, prioriteto mesto, pri čemer moramo:

— doseči večje dohodkovno povezovanje organizacij združenega dela materialne proizvodnje z organizacijami združenega dela, ki izvajajo raziskovalno dejavnost, da bi uveljavili in pospešili razvoj inventivne dejavnosti ter dejansko uporabo inovacij v praksi,

— dati večji poudarek združevanju sredstev za financiranje prednostnih raziskovalnih dejavnosti,

— izboljšati kadrovske strukture zaposlenih v organizacijah združenega dela raziskovalnih dejavnosti,

— zagotoviti ustvarjalnim kadrom pogoje za specializacijo in izpopolnjevanje v okviru štipendijske politike in ustreznih oblik izobraževanja,

— pospeševati prizadevanja in ustvarjati možnosti za kvalitetnejši in učinkovitejši pretok informacij o znanstveno raziskovalnih rezultatih v organizacijah združenega dela.

### 4. Zdravstvo

Področje zdravstvenega varstva bo tudi v naslednjem srednjeročnem obdobju predstavljalo enega izmed temeljnih elementov socialne politike in življenjske ravni vseh delovnih ljudi in občanov ter pomemben dejavnik njihove produktivnosti in obrambnih sposobnosti.

Glede na to, da so bili v preteklem obdobju z izgradnjo manjkajočega zdravstvenega prostora zagotovljeni za izvajanje osnovnega zdravstvenega varstva temeljni materialni pogoji, bomo z družbenim planom opredelili naslednje prioritete naloge:

— TOZD Osnovnega zdravstvenega varstva Šiška mora čimbolj racionalno izkoristiti obstoječe prostore in opremo ter tako razporejati kadre, da bodo pokrite dejanske potrebe za izvajanje kvalitetnih zdravstvenih storitev na posameznih lokacijah,

— osnovna zdravstvena služba mora v sodelovanju z organizacijami združenega dela intenzivirati napore za nadaljnje zmanjševanje bolniškega staleža,

— pospešiti moramo preventivno zdravstveno varstvo v vseh okoljih, da bomo ugotovili in preprečevali najpogostejša obolenja in krepili zdravstveno prosvetljevanje delovnih ljudi in občanov,

— nadaljnje sodelovanje osnovne, specialistične in bolnišnične zdravstvene dejavnosti za doseg ustreznosti delitve dela,

— dopolnjevati organizacijo zdravstvene službe v pogojih družbene samozaščite, splošnega ljudskega odpora in ljudske obrambe ter v izrednih razmerah.

### 5. Socialno varstvo

Pri opredeljevanju srednjeročnih nalog za področje socialnega varstva moramo izhajati iz osnovne ugotovitve, da si bodo delovni ljudje in občani materialno varnost zagotavljali predvsem z lastnim delom, izvajanje vseh oblik pomoči pa se bo nanašalo le na socialno ogrožene osebe.

Ob pričakovanih gospodarskih gibanjih in pro-

blematiki, ki izhaja iz upadanja vrednosti realnih osebnih dohodkov, se bo moralo socialno varstvo intenzivneje vključevati v tekoče izvajanje ukrepov socialne in gospodarske politike.

Hkrati s tem bomo dosledno izvajali samoupravni sporazum o uresničevanju socialno varstvenih pravic.

Preučili bomo možnost združitve občinskih skupnosti socialnega varstva v enotno skupnost oziroma možnost združitve interesnih skupnosti, ki se vključujejo v SIS socialnega varstva v enotno samoupravno interesno skupnost, da bi se tako zagotovili pogoji za ažuriranje in bolj usklajeno izvajanje dogovorjenih prednostnih nalog na navedenem področju.

### 6. Zaposlovanje

Področje zaposlovanja bomo vgradili v družbeni plan kot ekonomsko in socialno kategorijo. Posebno pozornost bomo posvetili produktivnemu zaposlovanju, zaposlovanju pripravnikov in iskalcev prve zaposlitve, zaposlovanju invalidov in oseb z manjšo delovno zmogljivostjo.

V okviru zadovoljevanja kadrovskega izobraževalnih potreb usmerjenega izobraževanja bomo predvideli intenziviranje poklicnega svetovanja za osnovnošolsko in srednješolsko mladino za pravočasno usmerjanje učencev.

Z družbenim planom bi bilo potrebno opredeliti tudi možnosti za večizmensko delo povsod tam, kjer obstajajo za to možnosti.

### 7. Kultura

Razvoj kulturnih dejavnosti bo še naprej odvisen od obstoječih materialnih možnosti, zato bomo v družbenem planu za obdobje 1986—1990 opredelili predvsem naslednje naloge:

— ohranjati in nadalje razvijati doseženo raven kulturno umetniškega delovanja amaterskih skupin in društev,

— pridobiti manjkajoče prostore za centralno knjižnico v Šiški,

— zagotavljati financiranje programov Vodnikov domačije, ki mora biti opredeljeno v srednjeročnih planih občinske, mestne in republiške kulturne skupnosti,

— sanirati v okviru finančnih možnosti obstoječe kulturne domove in Muzej v Goričanah.

Z večjo pozornostjo bomo spremljali razvoj in dejavnosti Glasbene šole Franc Šturm.

### 8. Telesna kultura

Z družbenim planom bomo načrtovali nadaljnje razvijanje koncepta množičnega vključevanja občanov v telesnokulturne dejavnosti s poudarkom na podružljanju telesne kulture v KS in TOZD.

Osnovni cilj izvajanja telesno kulturnih dejavnosti in programov mora postati pridobivanje navad, ki bodo pripomogle k krepitvi zdravja in psihofizičnih sposobnosti ter delovne uspešnosti prebivalstva. Enako kot za področje kulture bomo ocenili tudi možnosti za postopno sanacijo najbolj ogroženih telesno-kulturnih objektov.

Pri tem bomo za izvajanje posameznih programov optimalno izkoristili vse obstoječe telesno-kulturne in športno-rekreacijske površine vključno s šolskimi telovadnicami, ki so bile na območju občine zgrajene iz I., II. in III. samopriskevka.

Investicije na področju družbenih dejavnosti:

Ne glede na to, da za naslednje srednjeročno obdobje ne bomo mogli opredeliti virov financiranja za izgradnjo novih objektov družbenega standarda, pa bomo glede na načrtovano stanovanjsko gradnjo v KS Podutik z družbenim planom opredelili potrebo po gradnji osnovne šole in vzgojno-varstvenega objekta, v KS Sora in Gameljne pa z zazidalnim načrtom določili mikrolokacijo osnovne šole.

### IV. SPLOŠNA PORABA

Občinska skupščina bo skladno z zakonom, odloki in družbenimi dogovori oblikovala obseg splošne porabe, tako da bodo prihodki zaostajali za rastjo dohodka gospodarstva.

Na področju davčne politike se bomo zavzemali, da bodo stopnje od osnov davkov iz dohodka in osebnega dohodka, prometnih davkov in taks enake v vseh ljubljanskih občinah in usklajene v SR Sloveniji.

Nadaljevali bomo oblikovanje enotnih meril za objektivnejše oblikovanje porabe med šestimi proračuni v Ljubljani, zlasti pri oblikovanju globalne višine sredstev posamezne občine v okviru skupne bilance v Ljubljani, deleža občine pri financiranju skupnih

nalog mesta, pri financiranju dejavnosti upravnih organov, pravosodja in krajevnih skupnosti.

Iz občinskega proračuna bomo zagotovili sredstva za racionalno in kvalitetno delo upravnih organov in temeljnih pravosodnih organov, izvajanje programa dela ljudske obrambe ter teritorialne obrambe, delegatskega sistema in krajevne samouprave, družbenopolitičnih organizacij in drugih organov, organizacij in skupnosti, ki se financirajo iz splošne porabe občine. Zagotovili bomo sofinanciranje programa cest v Ljubljani, dela postaje milice in druge občasne potrebe.

Zavzemali se bomo za bolj gospodarno trošenje proračunskih sredstev, nadaljevali bomo z modernizacijo opreme upravnih organov in z izločanjem posameznih odhodkov proračuna, ki ne sodijo v splošno porabo.

## VI. SPLOŠNA LJUDSKA OBRAMBA IN DRUŽBENA SAMOZAŠČITA

Prizadevali si moramo, da bo ostalo financiranje skupnih nalog SLO in DS v občini vsaj na enaki ravni kot v prejšnjem srednjeročnem obdobju. Zato bomo morali smotno gospodariti z zaupanimi družbenimi sredstvi in zagotoviti kvaliteten razvoj splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite.

Posebno skrb bomo posvetili kvaliteti vzgoje in pouka prebivalstva s področja obrambnih priprav, samozaščitnih in varnostnih ukrepov, vključujoč objektivno informiranje in obveščanje delovnih ljudi in občanov.

Še nadalje bomo skrbeli za višjo stopnjo izurjenosti občinskega štaba TO za opravljanje formacijskih nalog in usposobljenost enot teritorialne obrambe

ter usposabljanje pripadnikov narodne zaščite. Enako skrb bomo posvetili pripravi in izvedbi nalog enot in štabov civilne zaščite.

Narodni zaščiti bomo kot najvišji obliki samozaščitnega in samoobrambnega delovanja v vseh delovnih in bivalnih okoljih zagotovili strokovno usposabljanje za naloge ob naravnih nesrečah, izrednih razmerah ter ob vojni nevarnosti.

Usposabljanje in materialno izpopolnjenost štabov in enot civilne zaščite bomo v še večji meri prilagodili potrebam občine oziroma specifičnostim delovnega in bivalnega okolja. Za potrebe občine je potrebno organizirati specializirane enote civilne zaščite, ki predstavljajo poleg združenega odreda civilne zaščite mobilno jedro pri opravljanju nalog in ukrepov civilne zaščite.

Skladno s programom graditve javnih zaklonišč na območju mesta Ljubljane je potrebno zagotoviti vsaj enak tempo graditve kot sedaj in organizirati vzdrževanje in uporabo teh prostorov.

Za vse strukture SLO in DS občine moramo v naslednjih dveh letih zagotoviti sredstva za osebno in kolektivno RKB zaščito pred vojnimi dejstvi in drugimi nevarnostmi. Do konca srednjeročnega obdobja pa morajo biti s temi sredstvi opremljeni vsi delovni ljudje in občani.

Ob upoštevanju političnovarnostne ocene v vseh temeljnih okoljih, družbenopolitičnih in družbenih organizacijah, samoupravnih interesnih skupnostih in drugih skupnostih bomo redno dopolnjevali in usklajevali varnostne načrte in priprave prilagajali spremenjenim razmeram in potrebam.

Posebno skrb bomo posvetili varovanju družbenega premoženja.

Še nadalje bomo izvajali preventivne ukrepe v

cestnem prometu in pri varovanju človekovega okolja z osveščanjem in vzgojo delovnih ljudi in občanov, pri čemer bomo največjo skrb posvetili mladini.

## VII. KRAJEVNE SKUPNOSTI

Prizadevali si bomo za hitrejše uresničevanje ustavne vloge krajevne skupnosti tudi z boljšim povezovanjem združenega dela in samoupravnih interesnih skupnosti s krajevnimi skupnostmi.

Krajevno samoupravo in njen delegatski sistem moramo še nadalje dopolnjevati in razvijati.

Aktivirati moramo samoupravne interesne skupnosti, ki so eden izmed dejavnikov financiranja krajevnih skupnosti, da bo družbeni dogovor o temeljnih načelih združevanja sredstev za zadovoljevanje skupnih potreb delovnih ljudi in občanov zaživel.

V skladu s stabilizacijskimi prizadevanji je potrebno zelo preudarno sprejemati programe, ki se financirajo iz krajevnih samoprispevkov in zagotoviti, da bo prišla pri tem do veljave solidarnost delovnih ljudi in krajanov ter aktivnost krajevnih skupnosti. V to obliko je potrebno vključevati tudi vse samoupravne interesne skupnosti.

Krajevne skupnosti bodo krepile sodelovanje in povezovanje z organizacijami združenega dela s področja gospodarstva in družbenih dejavnosti z njihovega območja.

V okviru možnosti bomo še nadalje reševali prostorske probleme krajevnih skupnosti.

Ustanovljena delovna skupnost krajevnih skupnosti občine Ljubljana-Siška zagotavlja samoupravno organiziranost delavcev krajevnih skupnosti in uresničevanje samoupravnih pravic in dolžnosti v skladu z ustavo in zakonom o združenem delu.